ବିକ୍ରୟ କର ଆୟୁକ୍ତ, ଓଡ଼ିଶା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ଜଗନ୍ନାଥ କଟନ୍ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଜୁଲାଇ 28, 1995

[ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ଏସ୍. ସି. ସେନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ]

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ-1986 ଏବଂ 1989 ମସିହାର ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ - ଶିଳ୍ପକୁ ରିହାତି - ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ରିହାତି - ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନୀୟମରେ ଅନୁରୂପ ସଂଶୋଧନ - ରିହାତି ପାଇଁ ଦାବି - କରାଯାଇଥିବା ରିହାତି କେବଳ ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା - ସାମଗ୍ରୀର ଚିନ୍ତାଜନକ ଅଭାବ ମଧ୍ୟରେ ଦାବିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟୋଜିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ– ବିଷୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଗଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ, 1947: ପ୍ରବେଶ 39 (ff)

ବିକ୍ରୟ କର - ନୂତନ ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ - ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଧାରରେ ଛାଡ - ଛାଡର ଉପଯୋଗିତା - ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକର ପାର୍ଥକ୍ୟ - ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ ଏବଂ ପାର୍ଥକ୍ୟର ପ୍ରଭାବକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯିବା ଉଚିତ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ: 'ଉତ୍ପାଦନ'-ର ଅର୍ଥ ।

ଏହାର 1986 ମସିହା ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ, ରାଜ୍ୟରେ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁଥିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟମାନ କ୍ଷମତା ବିସ୍ତାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ରିହାତି ଘୋଷଣା କରିଥିଲା । ଆହୁରି ଗ୍ରାମ, କୁଟୀର ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କଞ୍ଚାମାଲ କ୍ରୟ ତଥା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଟିକସ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ନୀତିଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା–କମ୍ପାନୀ, ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼ର ଲାଭ ଦାବି କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲା ଯେ କପାରୁ, କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପାଇବା ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ପିଟିସନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ କହିଛନ୍ତି ଯେ (i) ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼ର ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପକୁ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀ ତିଆରୀରେ ନିୟୋଜିତ ରହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା; (ii) ଉତ୍ତରଦାତା-କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ

କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉତ୍ପାଦନ ସହିତ ସମାନ ଥିଲା । ରାଜସ୍ୱ ପାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅବେଦନଗୁଡିକ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ: **1**

ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ରିହାତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କେବଳ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ତିଆରିରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବେ ।ବାସ୍ତବରେ ଖଣ୍ଡ **(2) (a)** "ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ" ବିଷୟରେ କହିଥାଏ । ଅଧିକନ୍ତୁ, "କଞ୍ଚାମାଲ କ୍ରୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର ନିଜେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଯାହା ଶେଷରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ ତାହା ବ୍ୟବହୃତ କଞ୍ଚାମାଲଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଟେ ।ସେହିପରି, "ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉଭୟ କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସରକାରୀ କୋଷାଗାରକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ତିଆରୀରେ ନିୟୋଜିତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ ଯାହା କେବଳ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ ନିୟୋଜିତ ଥାଏ ଯେଉଁଥିରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରେ ମଧ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ମୂଳତଃ ସମାନ ରହେ ।

2. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଅନୁମାନ ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ଯେ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ ସହିତ ସମାନ କି କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ କି ଏବଂ ଯଦି ଭିନ୍ନ, ତେବେ ଏହିପରି ପାର୍ଥକ୍ୟର ପ୍ରଭାବ କ 'ଣ ।

3. ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହା ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସଠିକ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ 'ଣ । ଏହି ମାମଲାରେ, ଚିନ୍ତାଜନକ ଭାବେ ନଥିରେ ତଥ୍ୟର ଅଭାବ ରହିଛି । ତଦନୁସାରେ, ଏକ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ମାମଲା ଗୁଡିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟାମାନ 6627-6631/1995 ।

ଓ. ଯେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା 1166/92 ଏବଂ 6, 162, 181, 1982/1993 ରେ ତା 29.07.94 ରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଆସିଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବି. ଏ. ମହାନ୍ତି ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ କୀର୍ତ୍ତି ମିଶ୍ର ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଦର ଦୁର୍ରେଜ ଅହମ୍ମଦ ଏବଂ ପାରିଜାତ ସିଂହ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି **ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡୀଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସମୂହ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଆଗତ ହୋଇଛି । ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଏଠାରେ ଉତରଦାତା ଜଗନ୍ନାଥ କଟନ୍ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ 1986 ତଥା 1989 ମସିହାର ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ଛାଡ଼ର ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର କି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯେ ଉତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ସେ ବର୍ଜ୍ୟ କପାରୁ କପା ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି, ଏହାକୁ 'ଉତ୍ପାଦନ' କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କୁହାଯାଇପାରିବ କି ।

ରାଜ୍ୟର ଶିଳ୍ପାୟନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଜୁନ୍ 11,1986 ମସିହାର ରାଜପତ୍ରରେ ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ (13, ମଇ 1986 ମସିହା) ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ଯେଉଁମାନେ ରାଜ୍ୟରେ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନର କ୍ଷମତାକୁ ବିସ୍ତାର କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଏହା ଅନେକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ରିହାତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ଗ୍ରାମ, କୁଟୀର ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କଞ୍ଚାମାଲ କ୍ରୟ ତଥା ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଟିକସ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ନୂତନ ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ବୃହତ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପ୍ରଦାନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଶିଳ୍ପାୟନର ସ୍ତରକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟକୁ ତିନୋଟି ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଜୋନ୍-ଏ ଯାହା ସର୍ବନିମ୍ନ ଶିଳ୍ପାୟିତ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜୋନ୍-ବି ଏବଂ ସି ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିଲା । ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ--ଶିଳ୍ପ ଅବସ୍ଥିତ, ଜୋନ୍-ସି ମଧ୍ୟରେ ଆସେ | ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ନିତୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ସହିତ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼େ ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପାଲଟା ଜବାବରେ ସୂଚିତ ପ୍ରବେଶ 30 (ff) ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ-କିନ୍ତୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଦିଗ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ | ପ୍ରବେଶ 30(ff) ରେ 1 ଏପ୍ରିଲ, 1986 ମସିହାରେ କିମ୍ବା ପରେ ସ୍ଥାପିତ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପର ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ତା 'ପରେ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ଟିକସରୁ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ |

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୁଇଟି ଆଧାରରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି, ଯଥା--, (1) ଶିଳ୍ପ ନୀତି ସଂକଳ୍ପ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେନାହିଁ ଯେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼ର ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ, ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ତିଆରୀରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ (2) ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ବର୍ଜ୍ୟ କପାରୁ କପା ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ତାହା ଉତ୍ପାଦନ ସହିତ ସମାନ । ଯେତେ ଦୂର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ

ଆଧାର ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଆମେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କଷ୍ଟକର ମନେ କରୁଛୁ । 1986 ଏବଂ 1989 ମସିହାର ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତାବ (ଆଇ. ପି. ଆର୍.) ପଠନରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପାୟନର ଗତିକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାରୀ କୋଷାଗାରକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟରେ ଅନେକ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଇ. ପି. ଆର. ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3 ରେ କୁହାଯାଇଛି, " ତେଣୁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ, ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ଉନ୍ନତିକରଣ, ବିଦ୍ୟମାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକର ଆଧୁନିକୀକରଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ (?)ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଏବଂ କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଏବଂ ଘରୋଇ ଉପକରଣ, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଏବଂ ପଲିମର, ଚମଡ଼ା, ବୟନ ଶିଳ୍ପ, ସିରାମିକ୍, ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ, ଔଷଧ ଏବଂ ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଉଚିତ୍ ।" ଏପରିକି ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ରିହାତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇ. ପି. ଆର୍. ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରେ | ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏହିପରି ପଢାଯାଏ:

" (d) ବିକ୍ରୟ *ଟିକସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ରିହାତି*-

(i) କଞ୍ଚାମାଲ ଉପରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼ - ସମସ୍ତ ନୂତନ ଗ୍ରାମ, *କୁଟୀର ଏବଂ* କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପକୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି, କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ପ୍ୟାକିଂ ସାମଗ୍ରୀର ଖୁଚୁରା ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ କ୍ରୟ ଉପରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ଛାଡ଼ ଦିଆଯିବ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦନ ତାରିଖ ଠାରୁ 5 ବର୍ଷର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ହେବ । ସମସ୍ତ ନୂତନ ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ବୃହତ ଶିଳ୍ପ ଅଞ୍ଚଳ ବି ଏବଂ ସି ରେ 3 ବର୍ଷ ଏବଂ ଜୋନ୍ ଏ ରେ 5 ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମାନ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ।

(ii) ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ବିକ୍ରୟ *ଟିକସ ଛାଡ଼*-

(a) ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ ଏବଂ ନୂତନ ଖଦି, ଗ୍ରାମୀଣ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦକୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ପ୍ରାଧିକୃତ ସମବାୟ/ସରକାରୀ ଏଜେନ୍ସିର ବିକ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି ହେଲେ ବିକ୍ରୟ *ଟିକସରୁ ମୁକ୍ତ* କରାଯିବ । ରାଜ୍ୟ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବିକାଶ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ *ଏବଂ ନୂତନ* ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଶିଳ୍ପର *ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ* ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ମୁକ୍ତ ହେବ।

(b) ନୂତନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ, ସେଗୁଡ଼ିକର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦନ ତାରିଖ ଠାରୁ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବିକ୍ରୟ କରରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ।

(iii) ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ସ୍ଥଗିତିକରଣ ଯୋଜନା - ନୂତନ ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ବୃହତ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ଟିକସକୁ ଜୋନ୍-'ବି' ଏବଂ 'ସି' ରେ 5 ବର୍ଷ ଏବଂ ଜୋନ୍-'ଏ' ରେ 7 ବର୍ଷ ପାଇଁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ସ୍ଥଗିତିକରଣର ବାର୍ଷିକ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସ୍ଥଗିତ ରାଶି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

(iv) ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ବଦଳରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼: ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ସ୍ଥଗିତ ଯୋଜନା ବଦଳରେ, ନୂତନ ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ବୃହତ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେମାନଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦନ ତାରିଖ ଠାରୁ ଜୋନ୍-ଏ ରେ ଅବସ୍ଥିତ ହେଲେ 5 ବର୍ଷର ଅବଧି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଛାଡ଼ର ବିକଳ୍ପ ବାଛିପାରିବେ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଆଇ. ପି. ଆର୍. ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କେବଳ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ତିଆରିରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବେ | ବାସ୍ତବରେ, ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତାଂଶର ଖଣ୍ଡ (2) (a) "ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍" ବିଷୟରେ କୁହେ | ଉତ୍ପାଦନ, ଏହାର ସାଧାରଣ ଅର୍ଥରେ, ନୂତନ ଏବଂ ଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ଥାନକୁ ସୂଚିତ କରେ ଯାହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁ ବୁଝାଇଥାଏ | ଅଧିକନ୍ତୁ, "କଞ୍ଚାମାଲ କ୍ରୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର ନିଜେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଯାହା ଶେଷରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ ତାହା ବ୍ୟବହୃତ କଞ୍ଚାମାଲଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ | ସେହିଭଳି, ଉଭୟ କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ "ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ରିହାତି ମଞ୍ଜୁର ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସରକାରୀ କୋଷାଗାରକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ ଯାହା କେବଳ *କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ ନିୟୋଜିତ* ଥାଏ ଯେଉଁଥିରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରେ ମଧ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ମୂଳତଃ ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବରେ ରୁହେ | ଯଦିଓ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ପରୀକ୍ଷା କିନ୍ତୁ ସମାନ ଥାଏ , ଯଥା-, ଏପରି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ କି ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଚାର ବ୍ୟତୀତ, ଆମକୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କ "ଣ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇ. ପି. ଆର. ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସୁସଂଗତ କି କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ କି । ବିକ୍ରୟ ଟିକସରୁ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇ. ପି. ଆର୍. ନିଜେ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି ଆଗକୁ ବଢୁଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇ. ପି. ଆର୍. ସହିତ ସମାନ କି କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ କି ଏବଂ ଯଦି ଭିନ୍ନ, ତେବେ ଏପରି ପାର୍ଥକ୍ୟର ପ୍ରଭାବ କ 'ଣ । ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, ନିୟମ ଏବଂ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ସେଥିରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ରହିଛି ଯାହା ଉପରେ ତଥ୍ୟର ଶୋଚନୀୟ ଅଭାବ ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ଉତରଦାତା ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ସେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବ୍ୟବହାର କରି ବର୍ଜ୍ୟ କପାରୁ କପା ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିୟୋଜିତ ସଠିକ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇ ନାହିଁ | ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ମଧ୍ଯ ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ଦିଗକୁ ଆଦୌ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ ଆମେ ଜାଣିନାହୁଁ । ଏପରିକି ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶରେ ମଧ୍ଯ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉତ୍ପାଦନ/ତିଆରି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହା ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସଠିକ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ 'ଣ ଯାହା ଦେଇ ସେ ଗତି କରୁଛି । ଏହି ତଥ୍ୟ ରହିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ବାସ୍ତବରେ, ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ଯେଉଁଠାରେ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଛି । ସେଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ଯାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ।ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ କରଦାତାମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉତ୍ପାଦନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଯେ କୌଣସି ନୂତନ ସାମଗ୍ରୀ ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଆସିନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ କୌଣସି ଟିକସ କିମ୍ବା ଶୁଳ୍କ ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଉତରଦାତା ଏକ ବିପରୀତ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି କାରଣ ଏହା ଆଇ. ପି. ଆର୍. ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଭଦାୟକ ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏଠାରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଦ୍ଵାରା ମାମଲାଟିକୁ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇବା ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ହେବ ।

ତଦନୁସାରେ, ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଗଲା ଏବଂ ଏହି ରାୟ ଅନୁସାରେ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଗଲା | କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ | ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ |"

TRANSLATED BY:

Shri Jatadhari Sethi

Translator, High Court of Orissa, Cuttack.